

Auditoraat

Beslissing nr. 2007-P/K-37-AUD van 20 december 2007

Zaak MEDE-I/O-97/0017: Belfort reizen nv / Garantiefonds Reizen en ABTO vzw

1. Gelet op de Wet tot bescherming van de economische mededinging, gecoördineerd op 15 september 2006 (B.S. van 29 september 2006, hierna de "WBEM");
2. Gelet op de klacht die Belfort Reizen nv, Emmaüsdreef 4 te 8210 Zedelgem (hierna "Belfort Reizen"), op 16 oktober 1997 heeft ingediend bij de Dienst voor de Mededinging gericht tegen het Garantiefonds Reizen, een onderlinge verzekeringsvereniging met maatschappelijke zetel gevestigd te Dobbelenberg, Metrologielaan 8 te 1130 Brussel en de vzw Association of Belgian Touroperators (hierna "ABTO") met maatschappelijke zetel te Imperiastraat 10, 1930 Zaventem;
3. Deze klacht werd geregistreerd onder het nummer MEDE-I/O-97/0017;
4. Gelet op de stukken van het onderzoeksdossier;

1. Uiteenzetting van de klacht en procedure

5. Belfort Reizen stelt vooreerst dat het Garantiefonds Reizen over een machtspositie beschikt op de markt van de verkoop van de verplichte garantieverzekering en legt er de nadruk op dat de eigen verzekeringsvoorwaarden van het Garantiefonds Reizen zijn omgezet in de wettelijke bepalingen van het K.B. van 25 april 1997, derwijze dat potentiële concurrenten, in zoverre zij de verplichte garantieverzekering zouden aanbieden, steeds genoodzaakt zijn zulks te doen aan de verzekeringsvoorwaarden van het Garantiefonds Reizen, derwijze dat er, volgens de klager, van eigenlijk concurrentie geen sprake is.
6. Belfort Reizen beweert vervolgens dat het Garantiefonds Reizen zijn machtspositie misbruikt door het opleggen van onbillijke contractvoorwaarden. Belfort Reizen beklaagt er zich namelijk over dat "het Garantiefonds Reizen slechts een garantieverzekering zal aanbieden aan verzekeringnemers voor zover deze voldaan hebben aan zeer specifieke economische voorwaarden (m.n. vereisten inzake solvabiliteit, liquiditeit, schulden ten aanzien van overheidsinstanties zoals fiscale taksen, R.S.Z.-bijdragen, ...) en/of behoren tot bevriende groepen (=ABTO-leden)."
7. Belfort Reizen verwijt het Garantiefonds dat ze eist dat de verzekeringsaanvrager bijkomende waarborgen verschafft zodra er enig risico bestaat, zoals het verstrekken van bankwaarborgen, bij gebreke waaraan zij de dekking weigert. Het Garantiefonds zou enkel risicoloos willen verzekeren, en bijgevolg volledig tekortschieten aan het uiteindelijke doel van de wetgever, met name de bescherming van de consument.
8. Bovendien maakt het Garantiefonds Reizen, nog steeds volgens de klager, een onderscheid tussen de grote touroperators (=ABTO-leden) en anderen. Daar zij volgens de klager de dienst uitmaken bij het Garantiefonds Reizen, zouden de grote touroperators kunnen genieten van preferentiële ristorno's en zou het hen toegelaten worden om de ten onrechte geïnde premies in 1995 en 1996 op zak te steken.

9. Het Garantiefonds Reizen zou als monopolist bijgevolg onbillijke voorwaarden hanteren, die de verzekeringsaanvragers in een normale mededinging nooit zouden aanvaarden, en zou autonoom kunnen bepalen welk reisbureau een garantieverzekering kan bekomen en welk niet.

10. Het misbruik van machtspositie zou tevens blijken uit het rondschrijven van het Garantiefonds Reizen aan de reisbureaus waarbij zij in een volgens de klager dreigende taal de wettelijke sancties vermelden die voorzien zijn in geval van niet naleving van de verzekeringsverplichting. Zij zou, nu zij over een monopoliepositie beschikt, de reisagenten onder druk trachten te zetten om zo vlug mogelijk bij haar een garantieverzekering te onderschrijven.

11. Volgens de klager zouden er afspraken en onderling afgestemde gedragingen (art. 2 WBEM) bestaan tussen ABTO en het Garantiefonds. ABTO heeft in diverse brieven gericht aan de reisagenten, hen eraan herinnerd dat de garantieverzekering verplicht is en dat er vanaf 1 december 1997 geen reservaties meer zullen worden aanvaard van reisagenten die niet beschikken over een garantieverzekering.

ABTO zou derhalve de reisagenten onder druk willen zetten zich te verzekeren bij het Garantiefonds, waarin zij volgens klager een overwegend dominante rol vervult. Subsidiair haalt klager aan dat momenteel slechts een minderheid is aangesloten bij het Garantiefonds. ABTO zou bovenvermelde brieven verzonden hebben omdat zij er belang bij heeft dat er zoveel mogelijk verzekerden zijn. Een bestaande relatie verbreken omwille van niet-verzekering zou volgens klager dienen te worden beschouwd als een daad van discriminatie.

12. Uit het onderzoeksdossier blijkt dat de laatste procedurehandeling werd verricht op 3 november 1997.

II. In rechte

13. Op 1 oktober 2006 is de nieuwe WBEM in werking getreden. De verrichte procedurehandelingen op grond van de oude wet (de wet tot bescherming van de economische mededinging, gecoördineerd op 1 juli 1999) blijven echter in overeenstemming met artikel 94, § 2 van de nieuwe WBEM van kracht met het oog op de toepassing van de nieuwe wet. Dus ook de oorspronkelijke klacht en de al gestelde onderzoeksdaden.

14. Artikel 88, § 1 WBEM (voorheen het artikel 48, § 1 van de oude wet) stelt: “Het onderzoek bedoeld in artikel 44 mag slechts betrekking hebben op feiten die zich niet langer dan vijf jaar geleden voordeden. De termijn wordt berekend vanaf de datum van de beslissing van het Auditoraat om ambtshalve een onderzoek in te stellen of vanaf de datum van het aanhangig maken van de zaak bij het Auditoraat overeenkomstig artikel 44, § 1.”

15. Vervolgens bepaalt artikel 88, § 2 WBEM (voorheen het artikel 48, § 2 van de oude wet): “De verjaringstermijn met betrekking tot de procedure van onderzoek en beslissing is vijf jaar te rekenen van de datum bedoeld in § 1. De verjaring wordt slechts gestuit door daden van onderzoek of daden van beslissing verricht binnen de termijn bepaald in het eerste lid of door een met redenen omkleed verzoek gericht aan de Raad door de klager of de verzoeker; met die daden begint een nieuwe termijn van gelijke duur te lopen.”

16. Het Auditoraat stelt vast dat er in deze zaak sedert 3 november 1997 geen verdere onderzoeksdaden noch procedurehandelingen werden gesteld zodat deze zaak verjaard is. Conform artikel 45, § 2 WBEM dient de klacht bijgevolg te worden geseponeerd.

Om deze redenen,

17. Stelt het Auditoraat vast dat de klacht in zaak MEDE-IO-97/0017 verjaard is en seponeert het bijgevolg de klacht overeenkomstig artikel 45, § 2 WBEM.

18. Aldus beslist te Brussel, op 20 december 2007,

Marielle Fassin
Auditeur

Antoon Kyndt
Auditeur

Patrick Marchand
Auditeur

Benjamin Matagne
Auditeur

Toon Musschoot
Auditeur

Bert Stulens
Auditeur-generaal